

TEA-viisarin tulokset / kuntajohto ja kulttuuri

Kaupunginhallitus 26.01.2026 § 12
21/14.11.00/2026

Valmistelija: hyvinvoinnin ja vapaa-ajan päällikkö Paula Paavilainen p. 041 732 3434

TEA-viisari on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kehittämä arviointityökalu, joka tukee kuntia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisessa, suunnittelussa ja seurannassa. Viisari tarjoaa tietoa siitä, miten kunta toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä eri toimialoilla. TEA-viisarin tiedot kerätään kuntajohdon ja kulttuurin osalta parittomina vuosina. Viimeisin tiedonkeruu on toteutettu keväällä 2025 ja tulokset on julkaistu lokakuussa 2025.

TEA-viisari – selvityksessä terveyden edistämisen aktiivisuutta arvioidaan seuraavien kuuden osa-alueen kautta: 1) sitoutuminen, 2) johtaminen, 3) seuranta ja tarveanalyysi, 4) voimavarat, 5) osallisuus ja 6) muut ydintoiminnot. Kukin osa-alue koostuu arviointimittareista, joiden vastaukset pisteytetään 0–100. Pistemäärät 0–25 kuvaavat huonoa, 26–75 parannettavaa ja 76–100 hyvää tulosta.

Kuntajohto

Kuntajohdon TEA-viisari mittaa kunnan strategista johtamista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Se keskittyy perusedellytyksiin, jotka mahdollistavat vaikuttavan johtamisen. Suonenjoen osalta kuntajohdon kokonaistulos on 79 pistettä koko maan keskiarvon ollessa 85 pistettä. Hyvälle tasolle päästään johtamisen sekä seurannan ja tarveanalyysin osioissa. Parannettavaa on vielä sitoutumisen, voimavarojen ja osallisuuden osa-alueilla. Yksikään osa-alue ei jäänyt huonoon tulokseen. Sitoutumisen osiossa tarkasteltavaa on mm. tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelussa, ikääntyneiden terveellisten ravitsemustottumusten edistämisessä sekä eriarvoisuutta vähentävän kaavoituksen ja monikulttuurisuuden tukemisessa. Voimavarojen osiossa kehitettävää on voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen avustamisessa. Osallisuuden osiossa parannettavaa on lasten mahdollisuuksissa osallistua päätöksentekoon.

Kulttuuri

Kulttuurin TEA-viisari arvioi kunnan toimintaa kulttuurin keinoin tapahtuvassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Tiedonkeruulla selvitetään hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuurin toimenpiteitä, resursseja ja toimintakäytäntöjä kunnissa.

Suonenjoen osalta kulttuurin kokonaistulos on 58 pistettä koko maan keskiarvon ollessa 77 pistettä. Hyvälle tasolle päästiin osiossa muut ydintoiminnot, muissa osioissa oli parannettavaa. Yksikään osa-alue ei jäänyt huonoon tulokseen.

Sitoutuminen osiossa kehitettävää on toimenpideohjelmien käsittelyssä, johtaminen osiossa mm. prosenttiperiaatteen ja tilojen käytön

ohjeistuksessa, seuranta ja tarveanalyysi osiossa tarkasteltavaa on taiteen perusopetuksen seurannassa ja kulttuuripalveluiden palautteiden keräämisessä, voimavarat osiossa parannettavaa on taiteen perusopetuksen maksuttomuudessa, kirjaston tapahtuminen osallistujamäärissä ja aineistokulujen tasossa, osallisuus osion kehittämiskohteet ovat osallistuva budjetointi ja käyttäjien mukaan ottaminen kaupungin työryhmiin.

HYTE-kerroin

Vuonna 2023 kunnille otettiin käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, jonka mukaan kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden toteuttaman hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Valtionosuuden lisäosalla halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. HYTE-kertoimen suuruus määräytyy hyvinvoinnin edistämistyötä kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja toiminnan tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. HYTE-kertoimen prosessi-indikaattorit muodostuvat TEA-viisarin tiedonkeruun pohjalta.

Kuntajohdon osalta tarkastellaan tällä hetkellä viittä eri mittaria: 1) kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja, 2) valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista, 3) kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista, 4) tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista, 5) kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

Kulttuurin osalta tarkastellaan yhtä mittaria: kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä.

HYTE-kertoimeen vaikuttavista mittareista Suonenjoki saa täydet pisteet.

Suonenjoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallitus vastaa kaupungin terveyden ja hyvinvoinnin sekä kuntalaisten osallistamisen edistämisestä.

Liitteenä yhteenveto Suonenjoen kaupungin TEA-viisarin kuntajohdon ja kulttuurin tuloksista. Tarkemmin TEA-viisarin tuloksiin voi tutustua www.teaviisari.fi.

Ehdotus

Kaupunginjohtaja ehdottaa, että kaupunginhallitus merkitsee liitteenä olevat TEA-viisarin tulokset kuntajohdon ja kulttuurin osalta tietoonsa saatetuiksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Pidettiin kokoustauko klo 18.34 – 18.40.